

European Young Family Doctors' Movement (EYFDM) Türkiye Ekibinin Perspektifinden 8. EYFDM Forum Viyana Gözlemleri

8th European Young Family Doctors' Movement (EYFDM) Forum Vienna Observations from the Perspective of the EYFDM Türkiye Team

Şeyma Handan Akyön[®], İkbal Hümay Arman[®], Gülşah Onur[®], Ekin Dikmen[®]

Atıf/Cite as: Akyön ŞH, Arman İH, Onur G, Dikmen E. European Young Family Doctors' Movement (EYFDM) Türkiye ekibinin perspektifinden 8. EYFDM Forum Viyana gözlemleri. Türk Aile Hek Derg. 2024;28(3):115-119.

Dünya Aile Hekimliği Birliği (WONCA)'nin, Avrupa bölgesi ağlarından biri olan Avrupa Genç Aile Hekimleri Hareketi yani European Young Family Doctors' Movement (EYFDM) Türkiye ekibi olarak, 12-13 Nisan 2024 tarihlerinde Viyana, Avusturya'da gerçekleşen 8. EYFDM Forumu'na katılım sağladık. "Together we grow - building a healthy future" temasıyla gerçekleşen bu etkinlikte Avrupa'nın dört bir yanından genç aile hekimleri bir araya gelerek aile hekimliğinin güncel konularını ele aldı, deneyimlerini paylaştı ve geleceğe yönelik vizyonlarını tartıştı.

Received/Geliş: 20.05.2024
Accepted/Kabul: 07.07.2024
Publication date: 30.09.2024

Corresponding Author:
Ş. H. Akyön

ORCID: 0000-0002-2288-8915
Gölpazarı Aile Sağlığı Merkezi,
Bilecik, Türkiye
✉ seymahandan@hotmail.com

İ. H. Arman

ORCID: 0000-0003-1492-6763
İstanbul Medipol Üniversitesi, Tıp
Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim
Dalı, İstanbul, Türkiye

G. Onur

ORCID: 0000-0003-1024-5258
Hacettepe Üniversitesi, Tıp Fakültesi,
Aile Hekimliği Anabilim Dalı,
Ankara, Türkiye

E. Dikmen

ORCID: 0000-0002-0563-6265
Trakya Üniversitesi, Tıp Fakültesi,
Aile Hekimliği Anabilim Dalı,
Edirne, Türkiye

Resim 1. EYFDM Türkiye Ekibi ve WONCA Avrupa Başkanı Dr. Shlomo Vinker

EYFDM Türkiye Kampanya ve Politika Koordinatörümüz Uzm. Dr. İkbal Hümay ARMAN'ın aynı zamanda EYFDM Merkez yönetim kurulunda ülkemizi temsil etmesi ve 2022 yılından bu yana Etkinlikler Sorumlusu olması sayesinde, deneyimleme imkanı bulduğumuz bu bilimsel etkinliğin arka planı hakkında da bilgi edinme fırsatımız oldu.

Forum 2021 yılında aday olan, Avrupa konseyinden oy çokluğu ile 2022 yılında onay aldıktan sonra, hızla çalışmalara başlayan ev sahibi Avusturya'lı ekibin istikrarlı, özverili ve hevesli çabaları ve EYFDM yönetim kurulunun desteği sayesinde 36 ülkeden 260 genç aile hekiminin katıldığı hem sosyal hem bilimsel açıdan doyurucu ve unutulmaz bir program hazırlanmıştır. Temsilcimiz, EYFDM Etkinlikler sorumlusu olarak, sadece genç aile hekimleri tarafından genç aile hekimleri için düzenlenen bu etkinlikte tüm süreci aynı profesyonellik ve sevecenlikle yönetmeyi başaran kongre başkanları Dr. Anna Hansemann ve Dr. Jonas Rech ile yakın temas halinde çalışmış ve Avusturya'nın başkenti Viyana'da düzenlenen bu bilimsel etkinliğin başarılı geçmesi için her bir ayrıntının planlanmasında aktif görev almıştır.

Her bir EYFDM Forumu'nda olduğu gibi yine, 43 ülkenin üye organizasyonlarının genç temsilcilerinden oluşan EYFDM Avrupa Konsey toplantısı da sosyal program ile eş zamanlı olarak gerçekleştirilmiştir. Ülkemizi EYFDM'de temsil eden Dr. Ekin Dikmen'in de katıldığı bu toplantıya, WONCA Avrupa Başkanı Prof. DR Shlomo Vinker ve Dünya Aile Hekimliği Birliği Genç Aile Hekimleri Hareketi Başkanı (WONCA YDM) Dr. Cheryl Chan de katılmıştır.

Resim 2. EYFDM Avrupa Başkanı Dr. Stuart Holmes ile Türk Katılımcılar

BİLİMSEL PROGRAM

Forum, dolu dolu sosyal programının yanı sıra, zengin ve kapsamlı bilimsel programıyla aile hekimliğinin farklı alanlarına ışık tutmayı başardı. Açılış seremonisi ve kapanış seremonisinde genç aile hekimlerinin motivasyonunu artıran etkileyici ve ufuk açıcı konuşmalar yapıldı. Andrée Rochfort, aile hekimlerinin refahı ve tükenmişlikten korunma üzerine önemli bir açılış konuşması gerçekleştirdi. Susanne Rabyd ise aile hekimliğinin geleceği üzerine düşündürücü bir kapanış konuşması yaptı. "Aile Hekimliğinde Sahte Haberler" başlıklı panel tartışması, dijital çağın getirdiği bilgi

kirliliği sorununu ele aldı ve aile hekimlerinin bu sorunla nasıl başa çıkabilecekleri tartışıldı. Ana konuşmacıların yanı sıra, çeşitli atölye çalışmaları, dersler ve sözlü sunumlar, aile hekimliği pratiğinde karşılaşılan zorluklara ve güncel yaklaşımlara odaklandı. Özellikle dikkat çeken konular arasında obezite tedavisinde Glukagon benzeri peptid-1 (GLP-1) agonistlerinin kullanımı, sağlık okuryazarlığı, aile hekimliği pratiğinde ultrason kullanımı, iklim değişikliğinin sağlık üzerindeki etkileri ve yapay zekânın sağlık hizmetlerindeki yeri sayılabilir.

Etkinliğin önemini vurgulayan bir diğer önemli gelişme ise WONCA Avrupa Başkanı Prof. Dr. Shlomo Vinker'in ve WONCA YDM Başkanı Dr. Cheryl Chan'in foruma katılımlarıydı. Dr. Vinker ve Dr. Chan, tüm oturumlara katılarak genç aile hekimlerinin çalışmalarını yakından takip etti ve değerli katkılarıyla forumu zenginleştirdi.

Forumda profesyonel anlamda bakış açımızı genişleten ve aile hekimliğinin geleceğine ışık tutan konularda oturumlara katılım sağladık. Ayrıca EYFDM Türkiye ekibi olarak forumda gerçekleşen kapanış oturumunun liderliğini yapmanın ve başarıyla sunmanın gururunu yaşadık. Bu oturumların içeriklerini kısaca sizlerle paylaşmak istiyoruz:

- Günümüzde birinci basamak sağlık hizmetlerinde karşılaştığımız en büyük sorunlardan biri olan obezitenin tedavisinde devrim niteliğindeki GLP-1 agonistlerinin etkinliği ve güvenliği üzerine güncel bilgiler edindiğimiz oturum, aynı zamanda bu ilaçların reçetelenmesinde dikkat edilmesi gereken önemli hususlar hakkında da detaylı bilgi edindiğimiz bir ders oldu. Bu değerli bilgiler, obezite yönetiminde daha etkili ve güvenli yaklaşımlar geliştirmemize yardımcı olacak nitelikteydi.
- İrlanda'dan aile hekimi Dr. Andree Rochefort ile birinci basamakta liderlik deneyimleri ve tavsiyeleri üzerine yapılan röportaj tadındaki keyifli oturum, kişisel liderlik becerilerimizi ve tarzımızı keşfetmemizde yol gösterici oldu. Bu oturum, liderlik konusundaki bilgi ve anlayışımızı derinleştirmemize ve kendi liderlik potansiyelimizi daha iyi anlamamıza yardımcı oldu.
- Otizm ve nöro-çeşitliliğe sahip olan bireylerin birinci basamak sağlık hizmetlerine erişimini kolaylaştırmaya yönelik stratejiler sunan, aile hekimlerinin bu hastalıkları tarama, tanı koyma ve yönetme konusundaki bilgi düzeyini ve farkındalığını artıran oturumda, aynı zamanda bu hastalıklara sahip bireylerin toplum tarafından damgalanmasını azaltmak ve anlaşılmasını artırmak için aile hekimlerinin rolü hakkında içgörüler kazandık.

- Dinleyicileri EYFDM Değişim programları hakkında bilgilendiren ve motive eden sunumda, bu programların genç aile hekimlerinin farklı ülkelerin sağlık sistemini ve aile hekimliği pratiğini deneyimlemelerine olanak sağlamanın yanı sıra yeni kültürler tanıyarak kendi perspektiflerini genişletebilirken, aynı zamanda uluslararası düzeyde meslektaşlarıyla iletişim kurma ve iş birliği yapma şansı yakalayabileceğini öğrendik.
- EYFDM Türkiye ekibi olarak Portekiz ve İspanya'dan da meslektaşlarımızla birlikte hazırladığımız ve forum kapanışında yer bulan yapay zekânın sağlık hizmetlerindeki rolü üzerine ders sunumumuzda, yapay zekânın doktorların yerini alamayacağını, aksine onları destekleyeceğini ve hasta bakımı kalitesini artıracaklarını vurguladık. Yapay zekânın hastalıkların tanısı, takibi ve tedavisinde, bilimsel araştırma süreçlerinde yardımcı olabileceğini meslektaşlarımızla paylaştık. Ayrıca, yapay zeka destekli araçların demosu ve vaka örnekleriyle desteklenen bu oturum, ilgi çekici ve interaktif bir deneyim sunarak katılımcıları etkilemeyi başardı.

Resim 3. Aile Hekimliğinde Yapay Zeka Kullanımına İlişkin Ders Oturumu

EYFDM Forum'daki sözlü sunumlar ile de bilimsel çalışmaları, kıymetli meslektaşlarımızdan dinleme ve tartışma fırsatı bulduk. EYFDM Türkiye ekibi olarak sözlü bildiriler ile de aktif rol almanın gururunu yaşadık. EYFDM Türkiye ekibi olarak;

- Geriatri polikliniğine başvuran hastalarda uygunsuz ilaç kullanımını araştırdığımız sözlü sunumda, farklı PIM (Potansiyel olarak kullanımı uygun olmayan ilaçlar) kriterlerine göre değerlendirme yaptık ve PRISCUS listesinin klinik pratikte kolaylıkla kullanılabilir bir araç olduğunu gösterdik.

- Türkiye'de yapılan aile hekimliği tezlerinin bibliyometrik olarak incelendiği bir araştırmayı da sözlü sunum olarak katılımcılar ile paylaşma imkanı bulduk. Müdahale araştırmalarını inceleyen bu çalışmada, tezlerin karakteristik özellikleri ve tez yürütücülerin özellikleri ile bir ilişkisi olup olmadığını tartıştık.
- Ayrıca forumdaki diğer sözlü sunumlarda hasta güvenliği, klinik pratik, aile hekimliği eğitimi ve araştırmaları ile toplumsal sağlık ve eşitlik gibi aile hekimliğinin önemli alanlarında yapılan çalışmaları kapsamlı bir şekilde ele alındı. Sunumlarda, hasta kimliği doğrulama protokolleri, proton pompa inhibitörlerinin uygunsuz kullanımı ve Kronik Obstrüktif Akciğer Hastaları'nda pnömokok aşısı gibi hasta güvenliği ve kalite iyileştirme konularına dikkat çekildi. Wernicke ensefalopatisi, Miyastenia Gravis ve aort anevrizması gibi hastalıkların erken tanısının önemi vurgulanırken, obezite ve işitme kaybı arasındaki ilişki ve kronik yara bakımındaki zorluklar ele alındı. Yaşam tarzı tıbbi eğitimi ve bariyatrik cerrahi sonrası gebelik takibi gibi konular, aile hekimliği pratiğinde karşılaşılan güncel sorunlara ışık tuttu. Son olarak, göçmenlerin ruh sağlığı hizmetlerine erişimi, aile hekimlerinin eleştirel düşünme becerileri, sosyal sorumlulukları ve toplum sağlığını iyileştirmedeki rolleri vurgulandı.

Resim 4. Sözlü Bildiri Sonrası Kurulan Etkileşimler

Forumun bilimsel programı içerisinde en interaktif geçen kısımlar şüphesiz atölye çalışmalarıydı. Bu atölye çalışmalarında EYFDM içerisindeki özel ilgi grupları tarafından üzerine yoğun çalışmalar yapılarak seçilmiş belirli konular üstüne hem bilgi ve farkındalık düzeylerinin artırılması hem de özellikle Avrupa içerisindeki genç aile hekimlerinin birbirleriyle mesleki pratiklerini paylaşması, mevcut sorunların üstesinden gelinmesi için neler yapılabileceği, aile hekimliğinin geleceğini etkileyecek konular gibi birçok yönden katılımcılar arasında etkileşimin en üst düzeyde

tutulduğu oturumlar gerçekleşti. EYFDM Türkiye ekibi ve Türkiye'den foruma katılan hekimler olarak hem oturum sahipliğinde hem de oturum katılımcısı olarak aktif rol üstlendik. Bu hem kendi ülkemizden hem de uluslararası alandan gelen katılımcılar için zengin ve etkileşimli bir deneyim sağladı. EYFDM Türkiye ekibi olarak forumda gerçekleşen 20 atölye çalışmasının 6'sında oturum sahipliği yapmanın gururunu yaşadık.

Oturum sahipliğini yaptığımız atölye çalışmaları:

- Aile Hekimlerinin Ultrason Eğitimlerinin Avrupa Çapında Karşılaştırılması: Avrupa ülkeleri arasında aile hekimliğinde ultrason kullanımı, ultrason eğitim programları ve geleceğe yönelik ülkelerin bakış açılarına değinilen bu interaktif atölye çalışmasında her ülkeden katılımcılar kendi ülkelerinde ultrason kullanımının birinci basamakta geliştirilmesi için yol haritası oluşturdu. Bizler de burada oturum sahiplerinden bazıları olarak kendi ülkemizdeki mevcut durumdan bahsettik. Avrupa'nın farklı yerlerinden gelen meslektaşlarımızın kendi ülkelerindeki ultrason eğitimleri ve birinci basamaktaki deneyimlerinden yola çıkarak kendi ülkemizde bu alanda yapılabilecek müdahaleler konusunda fikir sahibi olduk ve motivasyon kazandık.
- Aile Hekimi Açığı: Aile hekimlerinin sağlık sisteminde sayıca yetersizliğinin üzerine yapılan bir başka atölye çalışmasında da Türkiye'den bizler 4 farklı ülkeden meslektaşlarımızla birlikte birinci basamaktaki aile hekimlerinin sorunlarından ve mevcut durumdan bahsettik. Yüksek sosyoekonomik düzeye sahip ülkelerin ortak hedefi aile hekimliğinin cazibesini arttırmak iken düşük ve orta düzey ülkeler için hekim göçü ve sağlık sistemlerinde aile hekimliği uzmanlarına olan ihtiyaç ortak sorundu ve ülkeler arasındaki bu benzerlik oldukça dikkat çekiciydi. Oturumun sonunda ortak sorunlarımızı nasıl çözebileceğimiz konusunda meslektaşlarımızla beyin fırtınası yaptık.
- Sağlık Okuryazarlığı: İçinde bulunduğumuz toplumun sağlık alanında en doğru bilgiye erişimi için farklı ülkelerden biz aile hekimlerinin yapabileceği uygulamalara odaklanan bu oturumda, kendi popülasyonumuza uygun etkili stratejiler geliştirirken lisan farklılıklarını, dijital sağlık okuryazarlığını ve hassas nüfusların özel ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmamız gerektiğini konusunda farkındalık kazandık.
- Fiziksel Aktivite ve Masa Başlı Çalışma: Sedanter yaşam ve yüksek ekran maruziyeti potansiyeli olan meslek gruplarına koruyucu sağlık hizmetleri kapsamında

verebileceğimiz öneriler ve geliştirebileceğimiz stratejiler üzerine olan bu oturumda işyerlerini fiziksel aktiviteye elverişli hale getirmek için uygulanabilecek yaklaşımları tartıştık. Aynı zamanda bu ortamlarda yapılabilecek basit egzersizleri meslektaşlarımızla paylaştık.

- Tütün Kullanımı ve Yaşam Tarzı Hekimliği: Grup tartışmaları, olgu örnekleri ve rol play ile oldukça keyifli geçen bu atölye çalışmasında tütün kullanımı ve aile hekimlerinin sigara bıraktırma yaklaşımları tartışıldı.
- Aile Hekimi İletişimi: Avrupa'da birinci basamakta doktor-hasta iletişimindeki benzerlik ve farklılıkların tartışıldığı bu oturumda katılımcıların farklı kültürlerden gelen hastalarla etkili iletişim kurma becerilerini geliştirmeye yönelik önerilerde bulunuldu.

Resim 5. Ultrasonun Aile Hekimliği Pratiğindeki Yerine Dair Atölye Çalışmamız

SOSYAL PROGRAM

Forumun sosyal programı için özellikle Avusturya tarihine ve başkent Viyana'ya özgü olan önemli tarihi ve kültürel noktalar dikkate alınarak hazırlanmış zengin bir program oluşturulmuştu. Forumun ilk günü için öğlen başlayacak olan bilimsel programın hemen öncesi sabah saatleri için katılımcılara toplamda 4 adet sosyal program seçeneği sunulmuştu. Sırasıyla 4 seçeneği incelersek ilk sırada Avusturya İmparatorluğunun yönetici hanedanlığı Habsburg ailesinin evi olan 17. yüzyıla ait Schönbrunn Sarayı gezisi planlanmıştı. Viyana ekibi tarafından özellikle sarayın göz alıcı büyük bahçesinde yürüyüş turu planlanarak hem fiziksel aktivitenin önemi hem de kültürel ve tarihsel bilgi alışverişi için uygun bir ortam olmasıyla dikkat çekmekteydi. Diğer bir seçenek olarak "Kokain ve Akriba Evliliği" adlı 13. yüzyıldan itibaren 600 yıldır Avusturya İmparatorluğunun evi olan Hofburg Sarayı merkezli bir gezi seçeneği sunulmuş. Habsburg Ailesinin

akraba evlilikleri nedeniyle tıp literatürüne geçmiş "Habsburg Çenesi" yani prognatizmden Sigmund Freud'un kokain ile yaptığı deneylere kadar hem tıbbi hem de tarihsel bir program oluşturulmuştu. Hofburg Sarayı ziyareti katılımcıların geri dönüşlerine göre de en çok ilgi toplayan seçenek olmayı başardı. Başka bir seçenek olarak "Narrenturm" yani türkçe olarak "Deliler Kulesi" adıyla anılan 17. yüzyıl sonları silindirik yapısıyla dikkat çeken Viyana Şehir Hastanesi'nin ruh ve sinir hastalıkları bölümü olarak görev yapan tarihi hastane merkezli bir gezi hazırlanmıştı. Son bir seçenek olarak da Wurstelprater adlı şehrin simgelerinden olan dönme dolabıyla birlikte birçok başka eğlence noktasıyla bir lunapark gezi programı hazırlanmıştı. Sabah saatlerinin bu dolu dolu programı sonrasında ilk günün sonunda forumun gerçekleştiği Techgate binasının 19. katında şehir manzarası ve müzik eşliğinde bir teras partisi organize edilmiş olup oldukça keyifli ve katılımcıların birbiriyle daha iyi kaynaşmasını sağlamak amacıyla bir bingo anketi hazırlanmıştı. Bu ankette Alp dağlarında kayak yapmış birini bulmaktan tutup bugün bilimsel bir sunum yapmış katılımcılardan biriyle tanışmaya kadar birçok madde konularak iletişimin güçlendirilmesi ve katılımcıların birbiriyle tanışması oldukça keyifli bir yolla sağlanmıştı. Forumun ikinci gününün bitiminde gala yemeği ve veda partisi için Viyana Belediye Binası'nın mahzeninde yer alan Wiener Rathauskeller restoranında buluşuldu. Bu tarihi mahzenlerde katılımcılar için geleneksel bir Viyana akşam yemeği fırsatı sunulmuş olup oturma planı katılımcıların iletişimlerinin ve etkileşimlerinin artırılması amacıyla girişte çekilen isimlendirilmiş masa kurası ile katılımcıların rastgele dağılımı sağlanarak sağlanmıştı. Her bir masada birçok kültürel ve akademik bağlantılar başarıyla sağlanmış oldu. Akşam yemeği sonrasında yine müzik ve dans eşliğinde veda partisi gerçekleştirilerek EYFDM için son derece beğenilen bir forum noktalanmış oldu.

SONUÇ

Sonuç olarak, 8. EYFDM Forum Viyana, genç aile hekimleri için oldukça verimli ve motive edici bir etkinlik oldu. Forum öncesi Avusturya'nın farklı şehirlerinde gerçekleştirilen EYFDM Konferans öncesi değişim programına Avrupa genelinden 60'dan fazla başvuru içerisinde ülkemizden katılmaya hak kazanan Dr. Şeyma Handan Akyön'ün Linz şehrindeki ve Dr. Banu Çağlar'ın Salzburg şehrindeki klinik ziyaretleri ile Forum deneyimi daha da zenginleşti.

Bunun yanı sıra, EYFDM tarafından foruma katılım için verilen 3 burstan birini, Avrupa genelinde 40'dan fazla başvuru içerisinde Dr. Şeyma Handan Akyön'ün kazanması büyük bir başarıydı. Ayrıca EYFDM Türkiye tarafından verilen kayıt bursuna, başvuranlar arasından Dr. Gülşah Onur layık görülmüştür.

Dolu dolu 1,5 gün süren bilimsel toplantıların gerçekleştiği foruma toplam 87 bildiri başvurusu yapılmış olup, seçilen toplam 5 ders, 20 atölye çalışması ve 25 sözlü bildirinin 7'sinde EYFDM Türkiye ekibi olarak aktif rol almak bizler için çok gurur verici bir deneyimdi.

Neticede 8. EYFDM Forum, aile hekimliğinin geleceğine dair önemli ipuçları içeriyordu ve genç aile hekimlerini bu geleceği şekillendirmeye çağıran bir yapısı ile hepimizi motive etti. Biz de ekip olarak edindiğimiz bilgi ve deneyimleri ülkemizdeki genç aile hekimleriyle paylaşarak, aile hekimliğinin gelişimine katkı sağlamaya devam edeceğiz.

Birlikte uzak ufuklara açılmak dileğiyle...

Resim 6. EYFDM Forum Viyana 2024 Hatırası